

จุดหมายของการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่องหรือจำกัดของกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางโบราณคดี โบราณสถาน ที่อาจได้รับผลกระทบจากปัญหา และอุปสรรคขององค์กรที่ บังคับใช้กฎหมาย มาตรการทางกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมที่จะนำไปบังคับใช้เพื่อคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณคดีตามหลักการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมสมัยใหม่ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่อาจทำให้โบราณสถาน และ โบราณคดี ที่อยู่ในพื้นที่ทั่ว ๆ ไปของประเทศ ส่วนมากถูกทำลายไปนั้น คือ มาตรการทางกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันที่กำหนดมาตรการในการบังคับใช้ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหลายประการ กฎหมายฉบับที่หนึ่ง คือ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติ พ.ศ. 2504 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 มาตรา 7 กำหนดให้กรมศิลปากร ซึ่งเป็นองค์กร ภาครัฐเพียงหน่วยงานเดียวดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และคุ้มครองโบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดี มีหน้าที่บังคับการให้เป็นไปตามมาตรการทางกฎหมายดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขึ้นทะเบียน

ทางมรดกวัฒนธรรมของชาติ ไม่อาจดำเนินการได้ทั่วถึงครบทุกพื้นที่ส่งผลให้ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน ที่อยู่ในพื้นที่โครงการ รวมทั้งส่วนที่ฝังจมอยู่ใต้ดินที่จะนำไปกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและกฎหมายฉบับที่สองคือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 46 ประกอบการประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กำหนดขนาดโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไว้ไม่เหมาะสม กำหนดหลักเกณฑ์แนวทาง การจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไว้ไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสมและนอกจากนี้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 12 องค์ประกอบของคณะกรรมการ มีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม อาจเป็นผลให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเป็นอิสระและเป็นกลางส่งผลให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการพิจารณา ขององค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะให้ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับโบราณสถาน ที่ยังบกพร่องอยู่เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมสมัยใหม่ปรับปรุงบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การเมืองการปกครอง เพื่อให้สอดคล้องหลักกายกับหลักการการกระจายอำนาจและสิทธิประชาชน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีประชาธิปไตยก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดี ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศถูกทำลายน้อยที่สุด

The objective of this research is to study the shortcomings and limitations of the laws related to the preservation and protection of the environment of the historical sites in Thailand. The law enforcement agencies have specific duties under the law in this area. The study includes an analysis of the different measures currently taken to preserve and conserve the environment of the historical sites and the success of these measures according to the principles of modern cultural conservation.

The results of the study reveal that the key factors which damage and/or destroy most of the historical sites located in different areas of Thailand were the result of current legal measures which are not consistent with the current situation. Article 7 of the Historical Sites Archaeological Objects, Art Objects and National

Museum Act B.E. 2504, amended in B.E. 2535 provides that the Department of Fine Arts is responsible for the preservation and conservation of historical sites, archaeological sites and art objects. It is the duty of the Department of Fine Arts to enforce this law, especially the registration of national cultural heritage sites. Since registration of all relevant cultural/historical sites in Thailand is not possible, there is a lack of comprehensive data related to historical archaeological sites in various project areas, including unexcavated sites. Thus, it is difficult to set up measures to prevent, remedy and reduce the problems in this area.

Article 46 of the National Promotion and Conservation of the Environment Quality Act B.E. 2535, in conjunction with the Notice of the Ministry of Science, Technology and Environment, is also very important. This Act prescribes the size of a dam project which requires an environmental report. This Act is not clearly written. In addition, the Environmental Protection Commission, set up under Article 12, is not well organized, and, therefore, cannot perform its duties freely and neutrally. The reports on the analysis of the effects on the environment, which pass through this Commission, may not be efficient enough.

Therefore, the author has recommended the laws should be revised and amended to make them more appropriate and consistent with the principles of decentralization and to allow the people of various communities and agencies to express their views through public hearings. Through these revisions and amendments it is hoped that the historical sites, archaeological objects and sites in different areas of Thailand will not be damaged and/or destroyed.